

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES
Ensenyament de Dret
(Pla 1992)

DRET ECLESIASTIC DE L'ESTAT

Quart Curs
Segon Quadrimestre
Curs 2002-2003

Assignatura Troncal
Crèdits Totals: 4,5

PROFESSORS:
Sr. Josep Queraltó Serrano

PROGRAMA DE DRET ECLESIASTIC DE L'ESTAT -PLA 1992

Professor de l'assignatura:

Sr. Josep Queraltó Serrano

INTRODUCCIÓ GENERAL

Llicó 1.- El Dret Eclesiàstic
Concepte. Origen. Contingut. Dret Eclesiàstic autònom. El Dret Eclesiàstic de l'Estat. El Dret Eclesiàstic de la C.E. El Dret Eclesiàstic Internacional.

Llicó 2.- El Dret Eclesiàstic
Dret i factor religiós. Dret Eclesiàstic i Dret Confessional. Autonomia del Dret Eclesiàstic.

I. FORMULACIONS DOCTRINALS HISTÒRIQUES

Llicó 3.- Formulacions doctrinals històriques
Context precristià. Ordre Religiós Ordre Temporal. L'Església a l'Imperi Romà: Les persecucions. El Cesaropapisme. El Dualisme Gelasià. Els orígens del Hierocratisme. L'Agustianisme Polític. La Reforma Protestant. Les Teories de la Potestat indirecta. Formes nacionals de Regalisme.

Llicó 4.- La Laïcitat de l'Estat i la Llibertat Religiosa
Fi de l'Antic Règim i l'aparició del Liberalisme. La separació de l'Església i l'Estat. Els Estats Totalitaris. La Llibertat religiosa.

II. DRET DE L'ESTAT I DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE CATALUNYA

Llicó 5.- Introducció Històrica
Antecedents històrics. El Dret Eclesiàstic a la Segona República. El Règim 1940-1975. La transició política 1975-1978.

Llicó 6.- Fonts del Dret Eclesiàstic de l'Estat i de la Comunitat Autònoma de Catalunya

La Constitució de 1978. L'Estatut d'Autonomia. Classificació de les fonts. Els convenis internacionals. Fonts bilaterals i fonts unilaterals.

Llicó 7.- Els acords amb les confessions religioses

Els acords amb l'Església Catòlica. Els subjectes dels acords. Contingut, objecte i forma dels acords.

La interpretació i l'extinció. Acords amb confessions acatòliques.

Lliçó 8.- Fonts unilaterals

La llei orgànica de llibertat religiosa. Rellevància en l'ordenament de l'Estat i de la Comunitat Autònoma Catalunya de les fonts dels ordenaments jurídics de les Confessions religioses.

Lliçó 9.- Principis informadors del Dret Eclesiàstic

El principi de la llibertat religiosa. El principi de la laïcitat de l'Estat. El principi d'igualtat religiosa. El principi de cooperació mútua entre l'Estat i les Confessions religioses.

III.. LA PERSONA HUMANA

Lliçó 10.- Dret a la llibertat religiosa

Noció. Contingut. Fonament. Titularitat: La llibertat religiosa com a dret de la persona. Les Esglésies i grups religiosos. Les sectes. Protecció Jurídica. Límits.

Lliçó 11.- L'Objecció de Consciència

Noció. Principals manifestacions d'objecció de consciència: servei militar, consciència fiscal, objecció professional, tractaments mèdics. Altres.

Lliçó 12.- L'Ensenyament

Llibertat d'Ensenyament. Llibertat de càtedra. Llibertat acadèmica. L'Ideari dels centres docents. Finançament de l'Ensenyament. L'Ensenyament religiós.

IV. LES CONFSSIONS

Lliçó 13.- Posició Jurídica de les Confessions Religioses

Noció. Personalitat jurídica de les Confessions. Conferència Episcopal Espanyola. Conferència Episcopal Tarraconense. Associacions.

Lliçó 14.- Règim Patrimonial

Finançament de les confessions: mitjans propis i cooperació de l'Estat. L'Església catòlica: mitjans propis d'adquirir i finançament estatal. Règim fiscal i contractual de les confessions. Els negocis jurídics de les confessions.

Lliçó 15.- Els ministres del culte i el Patrimoni Històric de les Confessions Religioses

La condició del ministre del culte. Règim jurídic dels ministres del culte. El patrimoni històric-artístic de l'Església catòlica. El patrimoni històric-artístic de les confessions no catòliques.

Lliçó 16.- L'Assistència Religiosa

Noció. Assistència religiosa a les forces armades. Assistència religiosa a les Institucions penitenciàries. Assistència als Centres hospitalaris. Assistència als Centres d'ensenyament. Altres situacions.

Lliçó 17.- Sistema Matrimonial

Matrimoni i Dret. Sistema matrimonial: precedents, concepte i classes. Sistema matrimonial espanyol. El matrimoni canònic en l'ordenament espanyol: inscripció, separació, nul·litat, reconeixement civil de resolucions canòniques. El matrimoni de les minories religioses en l'ordenament espanyol.

BIBLIOGRAFIA

- José-Antonio Souto Paz, Derecho Eclesiástico del Estado. El Derecho de la Libertad de Ideas y Creencias, Marcial Pons, Madrid, 1992.
- AA.VV. Derecho Eclesiástico del Estado, EUNSA, Pamplona, 1996.
- AA.VV. Acuerdos del Estado Español con los Judíos, Musulmanes y Protestantes, Publicaciones Universidad Pontificia de Salamanca, Salamanca 1994.
- AA.VV. Los Acuerdos entre La Santa sede y El Estado Español (Veinte años de vigencia), Junta Episcopal de Asuntos Jurídicos CEE, EDICE, Madrid 2001.
- Esther Souto Galván. El Reconocimiento de la Libertad Religiosa en Naciones Unidas, Marcial Pons, Madrid 2000.
- Lombardía Díaz, P. Lecciones de Derecho Canónico, Tecnos.
- García Reyes, J. Matrimonio de las Minorías Religiosas en el Derecho Español, Tecnos.
- Martínez-Torrón. Normas de Derecho Eclesiástico, Comares, 1994.
- Alvarez Cortina, A.C. Derecho Eclesiástico Español en la Jurisprudencia Postconstitucional 1978-1990, Tecnos.
- Reina, V. Lecciones de Derecho Eclesiástico Español, Marcial Pons, Madrid, 1983.
- Bueno, S. Legislación Eclesiástica de l'Estat i de Catalunya, Barcelona, Bosch.
- Corral-Echevarria. Los Acuerdos entre la Iglesia y España, BAC, Madrid, 1980.
- Hervada-Zumaquero. Textos Internacionales de derechos Humanos, EUNSA, Pamplona, 1978.
- Llamazares, D. Derecho Eclesiástico del estado. Derecho de la Libertad de Conciencia, Madrid, 1989.
- Iglesias Altuna, J.M. Procesos Matrimoniales Canónicos, Civitas, Madrid, 1991.

críteris d'avaluació: examen escrit, es valoraran els treballs facultatius